

Kendelse

afsagt den 26. maj 2020

Sag nr. 2019-80-0399

[Klager]

mod

Berlingske

[Klager] har klaget til Pressenævnet over, at Berlingske har redigeret i hans debatindlæg vedrørende artiklen *"Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egne fakta"* bragt på Berlingskes netavis berlingske.dk den 5. september 2019, og derved har tilsidesat god presseskik.

[Klager] har desuden klaget over, at Berlingske har afvist at bringe et genmæle vedrørende artiklen *"To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande"* bragt på Berlingskes netavis b.dk den 20. september 2019.

[Klager] har anført, at Berlingske har bragt ukorrekte oplysninger om ham.

1 Sagsfremstilling

Berlingske bragte artiklen *"Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egne fakta"* på Berlingskes netavis berlingske.dk den 5. september 2019.

Af artiklen fremgår følgende:

"Dansk dagspresse lægger spaltepads til den lille minoritet af personer med en videnskabelig baggrund, som modsiger klimaforskningen. Dermed risikerer man at gøre sig til medium for misinformation.

KRONIK

Menneskehedens indvirkning på klimaet på jorden er for alvor kommet på den politiske dagsorden. Alle Folketingets partier anerkender - mere eller mindre entusiastisk - at der er en sammenhæng, og at forskningen udpeger et problem. Dansk dagspresse lægger dog fortsat gerne spaltepads til bidrag fra den lille minoritet af personer med en videnskabelig baggrund, som modsiger klimaforskningen. Centrale figurer er bl.a. geologerne [Person 1] og [Klager] samt astrofysikeren [Person 2].

Det sker typisk i form af påstande om, at klimaforandringerne ikke er menneskeskabt, eller i hvert fald ikke nødvendiggør handling. Det er synspunkter, som naturligvis afviger fra den analyse, der ligger til grund for bl.a. Paris-aftalen fra 2015 om reduktion af det menneskeskabte bidrag til atmosfærens indhold af drivhusgasser. For mig at se er tiden kommet til, at man på redaktionerne finder en ny tilgang til skeptikerne, hvis deres ytringer fortsat skal bringes ud i offentligheden med et landsdækkende dagblads troværdighed i ryggen. Sagen er, at aviser, der vælger ukritisk at trykke disse indlæg, løber en stor risiko for at gøre sig til medium for misinformation. Det er der to årsager til.

Den ene årsag er ligetil. De personer, der benægter klimaproblemerne, ynder at udpege rapporterne fra FNs klimapanel som klimapolitikens eneste videnskabelige fundering, men det er misvisende. Alle verdens væsentlige videnskabelige selskaber og sammenslutninger har for længst på forskellig vis offentliggjort erklæringer, som lægger sig tæt op ad klimapanelets position.

Afvigende fra den aktuelle viden

Det gælder f.eks. National Academy of Sciences i USA, Royal Society i Storbritannien og Nationale Akademie der Wissenschaften i Tyskland. [Person 2], [Person 1] og [Klager] fremsætter med andre ord synspunkter på det overordnede klimaspørgsmål, som er afvigende og marginaliserede set i forhold til aktuelt bedste viden.

Den anden og særligt graverende årsag er, at skeptikerne ikke viger tilbage fra at fremsætte vildledende eller direkte usande påstande. Lad os tage nogle eksempler. I indlægget »Klimapolitik er blevet religionserstatning«, bragt i Kristeligt Dagblad 29. juni i år, hævder [Person 1] ([Person 1]), at det globale havniveau ifølge ekspertpaneler under Klimapanelet stiger med 1,5 mm om året. Jeg aner ikke, hvor han har det tal fra, men det er ikke Klimapanelets tal. I bind 1 af panelets seneste hovedrapport fra september 2013 angives stigningstakten til 3,2 mm pr. år for perioden 1993-2010 raten er stigende over tid

[Person 1] regner sig desuden frem til, at klimapanelets tal giver en stigning i havniveauet frem mod år 2100 på 12 cm sammenlignet med dagens niveau. Det er grebet ud af luften. Panelet fremsætter ikke én prognose, men en række prognoser baseret på forskellige scenarier vedrørende udviklingen i de menneskeskabte udledninger af drivhusgasser. I sammendraget af Klimapanelets seneste rapport fra 2014 ligger de forskellige estimater i intervallet 26-82 cm sammenholdt med referenceperioden 1986-2005.

[Person 1] påstår desuden, at det globale havniveau er steget 12 cm over de seneste 200 år. På NASAs Vital Signs-hjemmeside kan man se, at stigningen siden 1880 (den periode man har præcise tidevandsmålinger for) er mere end 20 cm

[Person 1] bemærker sluttelig, at Grønlands indlandsis »ikke smeltede« under seneste mellemistid. Dette spidsfindige udsagn skaber det vildledende indtryk, at varmen dengang var uden konsekvenser for det globale havniveau.

Betydelig afsmeltning

Det er korrekt, at iskappen ikke smeltede helt væk, men der skete faktisk betydelig afsmeltning. Det globale havniveau estimeres at have været op til mellem seks og ni meter højere end det niveau, vi har i dag - med et væsentligt bidrag fra Grønlands indlandsis. Man kan f.eks. forvise sig om dette på den engelske Wikipedia-side om

Eem-mellemistiden (Eemian på engelsk), komplet med henvisninger til artikler i nogle af verdens førende tidsskrifter, Nature og Science. Spørgsmålet er vigtigt, fordi vi risikerer at nå en global gennemsnitstemperatur i omtrent samme leje som i Eem-tiden i løbet af dette århundrede, hvis udledningerne fortsætter.

Der skal ikke megen fantasi til at forestille sig konsekvenserne af havniveaustigninger på bare tilnærmelsesvis dette niveau i fremtiden. Ingen kan hævde at vide med nogen sikkerhed, hvor hurtigt stigningsraten kommer til at accelerere. Pointen er dog, at vores viden om Eem-tiden ikke giver grundlag for at bagatellisere de mulige konsekvenser af de igangværende temperaturstigninger, som [Person 1] lægger op til.

Der er desværre flere eksempler. I kronikken »Klimaforandringerne er ikke kun menneskeskabte« i Jyllands-Posten 18. april 2019 skriver [Person 2], at den globale temperatur er steget med ca. 0,8 °C siden 1880. Det er misvisende. [Person 2] angiver ingen kilde, men NASA, som vedligeholder et af de fire globale temperaturdatasæt, angiver på sin Vital Signs-hjemmeside, at det korrekte tal er 1,9 °F (svarende til lidt over 1 °C). Her kan man også se, at der generelt har været en markant stigende tendens i målingerne siden slutningen af 1970'erne. Det er derfor også helt i skoven, når [Person 2]s meningsfælle, geologen [Klager] påstår, at »den globale middeltemperatur ikke er steget de seneste mange år« i en kronik i Børsen 15. maj i år.

Lille stigning gør stor forskel

Man kunne spørge »hvad kan 0,2 °C fra eller til betyde?« Svaret er, at decimaler har betydning i denne sammenhæng. Klimapanelets rapport fra oktober sidste år giver f.eks. en ubehagelig gennemgang af hvilken forskel, det forventes at gøre, om den samlede stigning bliver på 1,5 °C eller 2 °C i løbet af dette århundrede.

Som et kuriosum kan det nævnes, at [Person 2] tilbage i 2009 påstod, at de globale temperaturstigninger var ophørt, og at der i de kommende år ville sætte en afkøling ind. Det skete i kronikken »Mens solen sover« bragt 9. september 2009 i Jyllands-Posten. Hans spådom har vist sig aldeles forfejlet. 2010'erne vil med sikkerhed ende som det varmeste årti i den periode, vi har præcise målinger for. Og perioden 2015-2019 ender formentlig som de fem varmeste år i hele måleserien. Tør vi tro på ham nu?

Anskuet som opinionsbidrag er det naturligvis helt i orden, at man som dagblad åbner spalterne for forskellige synspunkter. I et demokrati har alle ret til at fremføre deres egen holdning til tidens store spørgsmål. Skeptikerne må f.eks. hjertens gerne give udtryk for den holdning, at vi skal ignorere forskningen og fortsætte udledningerne, hvis de måtte ønske det.

Nej, det uheldige er, at de typisk iscenesætter sig som eksperter. Som personer med indsigt i substansen, og som repræsentanter for en solid og legitim videnskabelig modposition til hovedstrømmen. Og det er problematisk i kraft af at, skeptikerne groft misrepræsenterer videnskaben. Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egne fakta.

Tegner et forkert billede

I praksis kommer de pågældende aviser til at legitimere en forestilling om, at der stadig udspiller sig en aktiv debat mellem to videnskabelige positioner, hver med deres dataunderbyggede argumenter. Det er et stort problem, da aktuelt bedste forskning ikke længere efterlader rimelig tvivl om, at klimakrisen er reel, alvorlig og akut. Ved fortsat at tilbyde [Person 1], [Person 2] og [Klager] en platform for at udtale sig med tilsyneladende forskerautoritet bidrager man reelt til at forurene den offentlige debat og skabe en tvivl og tøven, som savner belæg. DFs klimaordfører Morten Messerschmidt brugte f.eks. for nylig [Klager]s Børsen-kronik som belæg for egne påstande om klimaforskningen.

For mig at se bør redaktionerne på de nævnte aviser fremover gøre som andre seriøse medier og forlange dokumentation for faktuelle påstande i debatindlæg. Man må kunne forvente, at artikler i dansk dagspresse ikke rummer objektivt forkerte påstande.

Ved mail af 8. september 2019 rettede [Klager] henvendelse til Berlingske med henblik på at komme med sine bemærkninger til artiklen. Berlingske forkortede indlægget, og sendte dette retur til [Klager] den 12. september 2019. Samme dag accepterede [Klager] rettelsene, og fremsendte følgende skrivelse til Berlingske:

”12. september 2019

(Mit) Svar på tiltale

I en kronik i Berlingske den 5. september 2019 med titlen Alle har ret til egen holdning, ikke til deres egne fakta mener [Person 3] ([Person 3]), at dansk presse ikke bør lægge spalteplads til den lille minoritet af personer med en videnskabelig baggrund, som modsiger klimaforskningen – og nævner i den sammenhæng [Person 1], [Person 2] og undertegnede. [Person 3] ønsker åbenbart at suspendere grundlovens § 77 om ytringsfrihed og censur, og dermed give medier, politikere og magtfulde politiske interesseorganisationer som IPCC frit spillerum til at styre klimadebatten i en bestemt politisk retning. De eksempler, som [Person 3] fremhæver som ”vores egne fakta”, baserer sig så sandelig på veldokumenterede fakta i fagfællebedømte videnskabelige artikler, se henvisninger i bl.a. NIPCC’s (Non-governmental International Panel on Climate Change) 2013 og 2019-rapporter Climate Change Reconsidered og henvisninger til artikler og målte temperaturdata fremlagt på netsiden www.climate4you.com). [Person 3] nævner, at det er helt hen i skoven, når jeg påstår, at den globale middeltemperatur ikke er steget de seneste mange år. Fakta er, at den globale opvarmning standsede for snart to årtier siden, selv om atmosfærens indhold af CO₂ fortsat er steget. Det viser både temperaturserier fra Remote Sensing System (RSS) og University of Alabama – Huntsville (UAH), der er baseret på satellitmålinger og giver den bedste globale dækning (se www.climate4you.com/GlobalTemperature.htm). Ser man bort fra de tre EL Nino-skabte varmetoppe 1997/98, 2010 og 2015/16, viser disse dataserier, at der ikke har været nogen statistisk signifikant global temperaturstigning i dette århundrede, og at temperaturen på det nærmeste er tilbage på samme niveau som før den seneste El Nino. Og følger man DMI’s temperaturdata måned for måned, har der heller ikke været nogen temperaturstigning i

Danmark i dette århundrede, se månedsdata i DMI Tekniske Rapport for de enkelte år.

Når [Person 3] har en afvigende opfattelse af den globale temperaturudvikling i dette århundrede, kan det skyldes, at NASA ifølge GISS-databasen har justeret den globale middeltemperatur måned for måned således, at den varme periode 1920-1940 er justeret ned, mens temperaturen efter 1975 og frem til i dag er justeret op – justeringer, der bidrager med ca. 0,30C til den postulerede globale opvarmning på 0,7-0,80C i løbet af 1900-tallet, se www.climate4you.com. Blot ét af mange eksempler på justeringer, som man bør forholde sig skeptisk til. Man kan ikke frigøre sig fra den tanke, at disse justeringer er tilsigtede.

[Person 3] er åbenbart ukendt med de tusindevis af videnskabelige artikler, som er ubekvemme for IPCC og som derfor ikke figurerer i klimapanelets rapporter. [Person 3] er således et offer for den selvcensur og indoktrinering, som udøves af IPCC og mange medier, og [Person 3] kræver nu, at alle andre skal lide samme skæbne.

[Klager]

Professor emeritus, dr. scient.

[Instituttet]

Københavns Universitet

[...]"

Indlægget blev bragt den 20. september 2019 på Berlingskes netavis berlingske.dk under titlen *"[Person 3] er offer for selvcensur og indoktrinering"*.

Af indlægget fremgik følgende:

"[Klager], pensioneret geolog, er ikke tilfreds med, at han bliver kritiseret for at fremføre vilde og udokumenterede påstande om den globale opvarmning. Her er hans svar på kritikken.

Dette indlæg er del af en debatduel om fakta og redelighed i klimadebatten. Læs professor [Person 4]s svar her: »To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande«

I en kronik i Berlingske 5. september 2019 med titlen »Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egne fakta « mener [Person 3] ([Person 3]), at dansk presse ikke bør lægge spaltepads til den lille minoritet af personer med en videnskabelig baggrund, som modsiger klimaforskningen - og nævner i den sammenhæng [Person 1], [Person 2] og undertegnede.

[Person 3] ønsker åbenbart at suspendere grundlovens § 77 om ytringsfrihed og censur, og dermed give medier, politikere og magtfulde politiske interesseorganisationer som IPCC frit spillerum til at styre klimadebatten i en bestemt politisk retning. De eksempler, som [Person 3] fremhæver som »vores egne fakta«, baserer sig så sandelig på veldokumenterede fakta i fagfællebedømte videnskabelige artikler, se henvisninger i bl.a. NIPCCs (Non-governmental International Panel on Climate Change) 2013 og 2019-rapporter Climate Change Reconsidered samt henvisninger til artikler og målte temperaturdata fremlagt på netsiden www.climate4you.com

[Person 3] nævner, at det er helt hen i skoven, når jeg påstår, at den globale middeltemperatur ikke er steget de seneste mange år. Fakta er, at den globale opvarmning standsede for snart to årtier siden, selv om atmosfærens indhold af CO₂ fortsat er steget. Det viser både temperaturserier fra Remote Sensing System (RSS) og University of Alabama - Huntsville (UAH), der er baseret på satellitmålinger og giver den bedste globale dækning.

Ser man bort fra de tre El Niño-skabte varmetoppe 1997/98, 2010 og 2015/16, viser disse dataserier, at der ikke har været nogen statistisk signifikant global temperaturstigning i dette århundrede, og at temperaturen på det nærmeste er tilbage på samme niveau som før den seneste El Niño.

Og følger man DMIs temperaturdata måned for måned, har der heller ikke været nogen temperaturstigning i Danmark i dette århundrede, se månedsdata i DMI Tekniske Rapport for de enkelte år.

Når [Person 3] har en afvigende opfattelse af den globale temperaturudvikling i dette århundrede, kan det skyldes, at NASA ifølge GISS-databasen har justeret den globale middeltemperatur måned for måned således, at den varme periode 1920-1940 er justeret ned, mens temperaturen efter 1975 og frem til i dag er justeret op. Justeringer, der bidrager med ca. 0,3 grader til den postulerede globale opvarmning på 0,7-0,8 grader i løbet af 1900-tallet, se [Person 3] er offer for selvcensur og Blot ét af mange eksempler på justeringer, som man bør forholde sig skeptisk til. Man kan ikke frigøre sig fra den tanke, at disse justeringer er tilsigtede.

[Person 3] er åbenbart ukendt med de tusindvis af videnskabelige artikler, som er ubekvemme for IPCC, og som derfor ikke figurerer i klimapanelets rapporter.

[Person 3] er således et offer for den selvcensur og indoktrinering, som udøves af IPCC og mange medier, og [Person 3] kræver nu, at alle andre skal lide samme skæbne."

Berlingske bragte den 20. september 2019 artiklen *"To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande"* på Berlingskes netavis berlingske.dk. Af artiklen fremgik følgende:

<https://apps.infomedia.dk/mediarkiv/article/getarticleweb-link?duid=e759eb18>

"Kan det virkelig passe, at den globale opvarmning er standset? [Person 4], hovedforfatter på Klimapanelets kommende hovedrapport, gennemgår nogle af de argumenter, som fremføres fra kritikere af den etablerede klimaforskning. Han efterlyser mere faglighed og mindre selektiv datavalg.

KRONIK

Dette indlæg er del af en debatduel om fakta og redelighed i klimadebatten. Du kan her læse indlæg fra [Person 1] og [Klager].

Der findes i hvert fald to lag i klimadebatten: det faglige og det følelsesladede. Men ofte er det ikke til at skelne mellem disse to lag - og slet ikke for den almindelige dansker, som har sine informationer fra forskellige medier, herunder hvad der er frit tilgængeligt på internettet.

Den offentlige klimadebat blussede således igen op denne sommer, da nogle af de mere følelsesladede udladninger kom på bordet, startende med opfindelsen af det

nye koncept »klimatosser«. Siden har Radio24syv og aviserne Kristeligt Dagblad og Jyllands-Posten stillet sig til rådighed for på ny at lade tvivlen om det menneskeskabte i klimaforandringerne og deres konsekvenser komme til orde gennem indlæg fra navnlig [Person 1] ([Person 1]) og [Klager] ([Klager]), som begge har en aktiv karriere bag sig i forskningsverdenen.

Begge fremfører gerne deres stærke tvivl angående klimaforandringernes styrke og årsag. Samtidig er de ikke selv i stand til at levere bevis for deres påstande. Holdninger og påstande som ikke giver et retvisende videnskabeligt billede af de igangværende klimaforandringer, ikke mindst ved ikke at forholde sig til de fysiske processer, som ligger til grund for hovedårsagerne til de forandringer, vi ser i klimasystemet over de seneste seks til syv årtier.

Kort sagt er der tale om kritikpunkter, der hverken får en til at falde på halen, eller giver søvnløse nætter, hvoraf enkelte er fremhævet nedenfor. Men stadig er der dog behov for en faglig kommentar, da påstandene fra [Klager] og [Person 1] bygger på selektiv udvælgelse af data og begrænset forståelse for atmosfære- og klimaforhold og disses påvirkning og samspil med Jordens fysiske forhold, inklusive havniveauændringer.

[Klager]s aflysning af den globale opvarmning

Påstand fra [Klager]: »Fakta er, at den globale opvarmning standsede for snart to årtier siden, selv om atmosfærens indhold af CO₂ fortsat er steget. Det viser både temperaturserier fra Remote Sensing System (RSS) og University of Alabama - Huntsville (UAH), der er baseret på satellitmålinger og giver den bedste globale dækning. Ser man bort fra de tre El Niño-skabte varmetoppe 1997/98, 2010 og 2015/16, viser disse dataserier, at der ikke har været nogen statistisk signifikant global temperaturstigning i dette århundrede. Og følger man DMIs temperaturdata måned for måned, har der heller ikke været nogen temperaturstigning i Danmark i dette århundrede.«

Svar: Tager man en objektiv tilgang til påstanden, viser temperaturdata fra klodens ledende klimacentre og forskningsprogrammer såsom Hadley Centeret ved UK MET NOAAGlobalTemp, ERA-Interim, JRA-55, Berkeley Earth og NASA GISS, at den globale middeltemperatur over de seneste fx et, to, tre, fire, fem og seks årtier er steget (blot for at nævne en række eksempler), men også at variationerne år for år er meget lig hinanden, når tidsserierne fra disse centre sammenlignes direkte. Alle viser de en temperaturudvikling i samme retning - i gennemsnit mod højere temperaturer.

At man bevidst vælger at se selektivt på kun ét temperatur-produkt, som [Klager] gør, og på to årtier ud af en lang tidsserie på mere end 160 år må karakteriseres som meget uheldigt, og som ikke retvisende for udviklingen over tid. I stedet burde flere temperaturprodukter inddrages for at vise variationer i udviklingen.

I øvrigt er det interessant at notere, at [Klager] refererer til brugen af Remote Sensing (satellit-data/proxy-data) til estimering af den globale middeltemperatur, mens [Person 1] mener, at Remote Sensing datakilder er fejlbehæftede, og ikke er udsat for almindelig videnskabelig kontrol. Derudover er det værd at pointere, at en rensning af tidsserier for eksempelvis El Niño-effekten, som [Klager] uden videre gør ved

blot at fravælge år, er en kompleks og ikke ligetil proces, og derfor kan [Klager]s analyse være behæftet med en fejlkilde, som skal tages i betragtning.

Vi lærer vores førsteårsstuderende, at de skal have en åben, objektiv og ikke følelsesladet tilgang til data, og ikke udvælge enkelte data og tidsserier efter forgodtbefindende. Når vi taler global opvarmning, ved vi, at temperaturudviklingen skal ses over et noget længere tidsperspektiv end blot et eller to årtier, netop for at inkludere kort- og langsigtede variationer og oscillationer i klimasystemet, og gerne fx fem til seks årtier (altså længere end den formelle klima normalperiode på 30 år).

For Danmarks vedkommende er [Klager]s påstand om temperaturforholdene ligeledes tvivlsom. Temperaturudviklingen er siden årtusindskiftet (2000-2018) i gennemsnit steget med 0,13 grader pr. årti (lineær regression), og for de seneste fx seks årtier (1959-2018) med 0,29 grader pr. årti (lineær regression).

Yderligere, i forhold til 1961-1990 normalen er 1991-2018 middeltemperaturen for Danmark steget 1,0 grader, svarende til 0,33 grader/årti. Gennemsnitlige stigninger i temperatur for Danmark som ligger over den globale middeltemperaturstigning på 0,17 grader pr. årti (siden 1950) præsenteret i den peer-review videnskabelige litteratur. Desuden ved vi, at de første fem pladser på top 10 over målte varmeste år i Danmark ligger efter 2000: 2014, 2007, 2018, 2006 og 2008.

[Person 1]s tvivlsomme påstand

Påstand fra [Person 1]: »På baggrund af en tilbundsgående analyse af de talrige århundredlange tidsserier fra alverdens havne, der er tilgængelige fra stort set hele kloden, kommer mange forskere og også jeg selv frem til, at den nuværende globale havstigning ligger i intervallet 1,0 til 1,5 mm alt efter hvilke regioner, der er tale om.«

Svar: Med reference til den videnskabelige litteratur (som rækker ud over [Person 1]s nævnte havnemålinger) er middelhavniveauet globalt set steget følgende i de angivne intervaller: 1,7 mm pr. år (1901-2010), 3,2 mm pr. år (1993-2010) (tilsvarende ændringer forekom 1920-1950) og 4,8 mm pr. år (2013-2017, kilde: Det Europæiske Rumagentur, ESA), hvilket er betydeligt højere tal end dem, som [Person 1] forholder sig til, kun ud fra havnemålinger. Havniveauændringer bestemmes ikke kun ud fra havnemålinger (punktmålinger), men ud fra bl.a. en procesforståelse og kortlægning af variationer i oceanernes dynamiske forhold, regionale variationer i varmeudvidelsen og fra landbaserede istab fra gletsjere og isskjolde.

Hastigheden i havniveaustigningerne siden midten af det 19. århundrede har været større end gennemsnitshastigheden i de foregående to årtusinder. Danmarks Meteorologiske Institut har påvist, at havniveauet for Danmarks vedkommende i 2100 sandsynligvis vil være op til 1,4 m højere end i dag, og globalt set i værste fald op til 2,0 m højere end i dag under (kilde: Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, PNAS).

Stigningen i havniveauet vil fortsætte ud over 2100, selvom den globale opvarmning skulle blive begrænset til 1,5 grader i det 21. århundrede. Ustabilitet af Antarktis og/eller irreversibelt tab fra indlandsisen kan resultere i en stigning i havniveauet på flere meter over hundreder til tusinder af år. At man som [Person 1] bevidst også vælger at se selektivt på kun ét produkt - havnemålinger - må igen karakteriseres som meget uheldigt og som ikke-retvisende. Skal havniveauændringer diskuteres,

må der være en åben og objektiv tilgang til eksisterende data, og dermed er [Person 1]s påstande om havniveauændringerne ufuldstændige og dermed tvivlsomme.

Kritik for kritikkens skyld

Videnskabelig dokumenteret kritik er naturligvis altid velkommen, uafhængig af race, køn, religion eller alder hos afsenderen. Vælger man at ytre sig om klimaet og dets variationer (eller anden forskning), bør det naturligvis ske på en konstruktiv måde, forankret i den dokumenterede videnskab.

Kritik blot for kritikkens skyld synes ikke-konstruktiv - analog med det som er fremført af såvel [Person 1] og [Klager]. Med kritik kommer normalt forbedringsforslag. Det, der savnes fra såvel [Person 1] og [Klager], er faktiske tiltag til forbedringer af vores klimaforståelse til gavn for den videre procesforståelse og for videnskaben generelt. Om [Person 1] og [Klager] er i stand til at tilvejebringe faktiske, konkrete og saglige forbedringsforslag mod en bedre videnskabelig klima-, proces- og modelforståelse er tvivlsomt, da deres faglige ekspertiseområder ligger andetsteds end inden for atmosfære- og klimaforskningen, nemlig inden for maringeologi og glacialmorfologi (landskabsopbygning påvirket af glaciale processer).

Kritikken rejst af de to kan derfor ikke anden end opfattes som et surt opstød. Min opfordring til såvel [Person 1] og [Klager] er at blive mere faglig, mindre selektiv i deres datavalg og mindre følelsesladet i deres formidling omkring de klimaudfordringer, vi på kloden står over for, nu såvel som i fremtiden.

[Person 4] (ph.d. og dr.scient.) er professor i klimaforandringer ved universiteterne i Bergen og Sogndal, Norge, og adm. direktør for Nansen Centeret, Bergen, Norge.

[Person 4] var i den femte hovedrapport (2013) fra FNs klimapanel (IPCC) medforfatter på kapitlet om havniveauændringer (Chapter 13, Sea Level Change) og nu hovedforfatter på Klimapanelets kommende hovedrapport, den sjette hovedrapport (2021), på Atlas-kapitlet om regionale klimaforandringer i Arktis.”

[Klager]s rettede den 22. september 2019 påny henvendelse til Berlingske, hvoraf følgende fremgik:

”Kære [Debatredaktøren]. Hermed mit svar på [Person 4]s kronik 21. september, hvori [Person 1] og jeg er forsøgt ”hængt ud”. Den vedhæftede figur er helt afgørende som dokumentation. Tvivlen er forskningens adelsmærke – også i klimadebatten. I en kronik i Berlingske den 21. september 2019 med titlen To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande mener [Person 4] ([Person 4]) åbenbart, at det er umoralsk at tvivle på IPCCs påstande – og nævner i den sammenhæng [Person 1] og undertegnede. Men [Person 4] glemmer, at tvivlen netop er forskningens adelsmærke, som kan lede forskningen på rette spor, mens antiskepticisme er pseudovidenskab og udfordrer demokrati og ytringsfrihed. [Person 4] glemmer nemlig at minde læserne om, at allerede i 1992 underskrev 154 regeringer Rio-deklarationen, som på et spinkelt grundlag fastslog, at CO₂ er den store synder, og at alle andre synspunkter blev fejet af bordet og fortsat er ubekvemme for IPCC. Dermed afviste IPCC fysiske lovmæssigheder, som internationale atmosfærefysikere peger på er helt afgørende elementer i det komplekse klimasystem. Tænk, hvis man behandle kræftforskningen med samme ensidighed og arrogance. Der er derfor god grund

til, at mange forholder sig tvivlende til IPCCs og mediernes dommedagsprofetier. I The Global Warming Petition Project har 31.478 amerikanske forskere skrevet under på, "at der ikke er noget overbevisende videnskabeligt belæg for at menneskets udledning af CO₂ eller andre drivhusgasser allerede forårsager eller i en overskuelig fremtid vil forårsage en katastrofal opvarmning af Jordens atmosfære og dermed forstyrre Jordens klima". Et tilsvarende projekt er sat i værk i Europa. [Person 4] mener det er forkert, når jeg hævder, at den globale opvarmning er gået i stå. I IPCCs femte hovedrapport AR5 fra 2013 (side 37) erkendte klimapanelet selv, at den langvarige pause i den globale opvarmning i begyndelsen af dette århundrede var en realitet, og i 2014 erkendte både NASA og NOAA det samme, men man manglede en plausibel forklaring. For under den pågældende pause udledtes fortsat store mængder CO₂, og det i et omfang, der svarer til en tredjedel af den samlede udledning siden begyndelsen af den industrielle periode. Men så dukkede [Person 5]s "pausenægter"-artikel i tidsskriftet Science meget passende op umiddelbart forud for Paris-klimakonferencen i 2015. Søndag den 5. februar 2017 kom det så frem, at [Person 5]s artikel er baseret på fejlagtige data og er hastet igennem publiceringsprocessen. Den påståede temperaturstigning i [Person 5]s "pause-nægter"-artikel fremkom ved at pålidelige ARGO-data fra 3000 bøjer, der flyder rundt i verdenshavet, blev justeret op til de upålidelige data fra skibes kølevand, så den globale opvarmning overdri- ves markant. Desuden havde [Person 5] ignoreret NOAAs egne videnskabelige re- ningslinjer og krav til kvalitetssikring og publicering. Dette er nu erkendt i NOAAs ledelse, fortæller den tidligere klimaforsker i NOAA [Person 6], som afslørede histo- rien bag "pausenægter"-artiklen i et interview i The Daily Mail. Men skaden var sket – "pausenægter"-artiklen gav Paris-klimakonferencen et videnskabeligt alibi for vidtgående politiske beslutninger. [Person 4] glemmer også at fortælle læserne, at der foregår omfattende såkaldte administrative justeringer af temperaturserier fra de forskellige klimastationer på kloden. Nogle af disse er velbegrundede, mens andre virker direkte tendentiøse. Af ét blandt mange skal her nævnes Rutherglen-vejrstati- onen i Australien, hvor rå-data for årets minimumstemperaturer viser en afkøling på 0,350C på 100 år (1913-2013), men efter en gennemgribende justering i stedet viser en opvarmning på 1,730C (The Australien Bureau of Meteorology – netside). Kan man på det grundlag overhovedet beregne en global temperatur – og giver det me- ning? Et panel af klimaforskere skal i projektet The International Temperature Data Review Projekt kritisk gennemgå og vurdere eksisterende serier af originale tempe- raturdata for at finde et svar. [Person 4] forholder sig tvivlende overfor min "på- stand" om, at temperaturen heller ikke er steget i Danmark i dette århundrede. Som hans tidligere lærer ved Københavns Universitet vil jeg foreslå, at vi lader læserne afgøre den sag på basis af denne figur – og lade den sunde fornuft råde.

[...]

[Klager], Professor emeritus, dr. scient.

[Instituttet] Københavns Universitet"

Den 23.oktober 2019 rettede [Klager] endnu engang henvendelse til Berlingske. Af henvende- len fremgik følgende:

”Hjemkommet fra Spanien bliver jeg opmærksom på, at mit genmæle: [Person 3] er offer for selvcensur og indoktrinering til [Person 3]s kronik i Berlingske 5. september 2019: Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egne fakta – først blev bragt i Berlingske den 20. september 2019 og iblandet kommentarer fra [Person 4]. Det finder jeg både unfair og uhørt i et genmæle. Men det forklarer, hvorfor du ønskede mit genmæle forkortet. Jeg forventer naturligvis, at du, når [Person 4] fremover udtaler sig i Berlingske, henvender dig til mig for en kommentar. Det forklarer også, hvorfor du ikke ønskede at bringe mit genmæle, som var et klart svar på [Person 4]s angreb på mig i hans efterfølgende kronik bragt i Berlingske den 21. september 2019: To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande – det finder jeg også uetisk og følger bestemt ikke god presseskik. Da den svenske professor [Professoren] tiltrådte i 1988 som IPCC’s første leder, formulerede han følgende principper og arbejdsgange: ”Da IPCC er en mellemstatslig organisation, skal dets rapporter gennemgås af både forskere og politikere. Ved uenighed mellem forskerne og politikerne om udformningen af budskabet, har politikerne det afgørende ord” Og sådan har det været siden i forbindelse med udarbejdelsen af IPCC’s Summary for Policy Makers, der henvender sig til politikere og medier. Det blev et farvel til naturvidenskaben og et goddag til klimahysteriet. Det er denne politisering – denne skizofreni, som du ønsker at fremme, men som vi er adskillige tusinde forskere, der vil til livs. For virkeligheden ser helt anderledes ud, end det vi er vidne til i fjernsynet, og det [Person 4] præsenterer os for.

Jeg har vedhæftet mit genmæle: Tvivlen er forskningens adelsmærke – også i klimadebatten til [Person 4]s 21. september-kronik. Du får nu mulighed for at bringe mit genmæle i sin helhed med figuren i Berlingske inden udgangen af oktober 2019 og sende mig et link, da jeg ikke abonnerer på Berlingske. Sker dette ikke, vil sagen på opfordring fra kompetente personer i medieverdenen overgå til Pressenævnet.”

Hertil svarede Berlingske den 25. oktober 2019 følgende:

”Jeg forstår ikke helt din mail her. Så vidt jeg kan se, sendte du allerede 22. september samme tekst til os som et svar til [Person 4]s indlæg, og jeg svarede dig 25. september med et afslag, fordi jeg syntes, at argumenterne kørte i ring, og vi skulle prioritere andre emner. Samme holdning har jeg nu. Derfor undrer det mig, at du virker overrasket over, at vi også har bragt noget fra [Person 4]. Du har jo selv reageret på hans tekst for en måned siden.

Hvornår vi bringer debatindlæg er en redaktionel beslutning, og vi valgte i forbindelse med dit seneste indlæg at bringe det på samme tid med indlæg fra [Person 1], som deler flere af dine anskuelser, og [Person 4], som er kritisk over jer begge. Tingene var tydeligt samlet med krydsreferencer både online og på print, og vi besluttede at gøre det sådan, fordi det er den bedste service over for vores læsere, at de kan få forskellige synsvinkler på samme debat på samme tid. Dermed bliver der bedre mulighed for at følge de forskellige argumenter.

Det håber jeg, at du også kan se en værdi i.

Jeg vil også tilføje, at det debatindlæg, vi har bragt fra dig, ikke er et genmæle i

pressejuridisk forstand. Det er et helt klassisk debatindlæg, som svarer på et tidligere debatindlæg.”

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 2. november 2019.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

- Artiklen ”[Person 3] er offer for selvcensur og indoktrinering”

God presseskik

[Klager] har indledningsvis anført, at hans klage både vedrører Berlingskes tilsidesættelse af god presseskik i forbindelse med deres håndtering af hans indlæg samt Berlingskes afvisning af at bringe hans genmæle.

Redigeringsret

[Klager] har anført, at Berlingske den 5. september 2019 bragte en kronik forfattet af [Person 3]: ”*Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egne fakta*”, hvori både adjungeret professor og tidligere direktør i Forskningsstyrelsen [Person 1], astrofysiker, professor [Person 2] og [Klager] blev hængt ud. Den 8. september 2019 fremsendte [Klager] et genmæle til Berlingske, som blev bragt i en forkortet version. Forkortelsen af indlægget fandt sted med [Klager]s accept.

Af anmodningen fremgik blandt andet følgende: ”*Kære Debat-redaktør [Debatredaktøren]. Vedhæftet mit Svar på tiltale i anledning af [Person 3]s omtale af mig i hans kronik 5. september ----*”. [Klager] har anført, at i hans optik er ”svar på tiltale” identisk med et genmæle. Berlingske burde ikke have været i tvivl om, hvad han mente. Berlingske forkortende [Klager]s skrivelse, og sendte den retur til ham med henblik på at få hans accept. Ved mail af 12. september 2019 fremsendte [Klager] således en forkortet version af sit indlæg.

[Klager]s indlæg blev først bragt den 20. september 2019 under overskriften ”[Person 3] er offer for selvcensur og indoktrinering” og med debatredaktørens bemærkning: ”[Klager], pensioneret geolog, er ikke tilfreds med, at han bliver kritiseret for at fremføre vilde og udokumenterede påstande om den globale opvarmning. Her er hans svar på kritikken.” Det blev ikke bragt som et genmæle, men som et debatindlæg, der flere steder blev afbrudt af kommentarer – ikke fra [Person 3], men fra [Person 4].

[Klager] har oplyst, at for det første er det ikke debatredaktørens opgave at afgøre, om genmælet er ”*vilde og udokumenterede påstande*”. For det andet er det ikke rimeligt, at indføje [Person 4]s kommentarer i genmælet, specielt ikke i betragtning af, at Berlingske dagen efter bragte en kronik af selv samme [Person 4]. [Klager] har i den forbindelse oplyst, at Berlingske ikke gav ham mulighed for at komme til genmæle over for [Person 4]s kommentarer.

[Klager] har anført, at [Person 3] er offer for selvcensur og indoktrinering. Berlingske benytter ved navns nævnelse [Person 4] som fakta-kilde og blander hans svar ind i hans ”Svar på

tiltale”, så her er Berlingskes fremstilling af sagen derfor ikke korrekt. [Person 4] henviser blandt andet til NASAs kurve for globale temperaturer, men nævner ikke, at data i denne figur er justeret i et omfang, så de følger CO₂-stigningen. Det kan man bestemt ikke kalde en videnskabelig tilgang. Berlingske skriver, at NASAs temperaturkurve er den ”forskere verden over anvender”. [Klager] har anført, at dette ikke er korrekt, idet talrige forskere – herunder ham selv – benytter temperaturmålinger fra satellitter, som der ikke er ”fiflet med”, men offentligheden præsenteres ikke for satellitmålingerne, fordi de er ubekvemme for IPCC International Panel on Climate Change). [Klager] har i den forbindelse henvist til NIPCC (Non-governmental International Panel on Climate Change), der er en upolitisk videnskabelig organisation, der bringer omfattende rapporter med alle de fagfællebedømte videnskabelige artikler, som er ubekvemme for IPCC. Derfor præsenterer Berlingske på dette punkt ikke objektive data, men følger mainstreambølgen med data, som har været underkastet tendentiøse, såkaldte administrative justeringer. NASAs kurve over den globale temperatur gengiver bestemt ikke klimaets virkelige tilstand.

Afvisning af anmodning om genmæle af henholdsvis 22. september og 23. oktober 2019

Den 21. september 2019 bragte Berlingske en kronik af [Person 4] med titlen: *”To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande.”* [Klager] har oplyst, at han den 22. september 2019 fremsendte et genmæle til [Person 4]s angreb på han i denne kronik, men det afslog Berlingske at bringe med den begrundelse, at *”argumenterne kører lidt i ring”*.

[Klager] har anført, at [Person 4]s kronik sætter i den grad spørgsmålstejn ved hans troværdighed. Det er derfor ikke i overensstemmelse med god presseskik, når debatredaktøren afviser at bringe hans genmæle. Der er her ikke tale om for eksempel to politikere, der har forskellig holdning til en sag, men det drejer sig om et naturvidenskabeligt emne, hvor det er fakta og viden, der er afgørende, men som debatredaktøren hindrer [Klager] i at få bragt.

I kronikken fremfører [Person 4], at [Klager] ”udvælger enkelte data og tidsserier efter for-godtbefindende”. [Klager] har i den forbindelse anført, at det er netop dét [Person 4] gør hvor han selv vælger et overordnet samt et underbyggende eksempel der viser, hvor slemt, der bliver manipuleret med temperaturdata. Mere er der ikke plads til i et genmæle – det er jo ikke en videnskabelig afhandling. Desuden stiller [Person 4] sig tvivlende overfor, om [Klager] har ret i sin påstand – at temperaturen i Danmark ikke er steget i dette århundrede. [Klager] har anført, at data fra DMI måned for måned viser overbevisende, at han har ret. I denne sag bidrager Berlingske således til at videregive misvisende og ensidig ”dokumentation” og ikke et nuanceret billede, som mediet påstår.

Berlingske har begrundet deres afslag med, at argumenterne kører i ring – men dette skyldes, at debatredaktøren selv har flettet [Klager]s første genmæle sammen med kollegers kronik og indlæg og dermed ikke følger en kronologisk linje. [Klager] har anført, at Berlingske nægter ham adgang til at forsvare sig selv. [Klager] har både data, fakta og referencer klar – hvilket hans kommende bog om emnet dokumenterer.

Berlingske ligesom mange andre medier ønsker at styre klimadebatten i en bestemt retning – med udtryk som ”forskere verden over” eller som mange gør – henviser til påstanden om 97% konsensus. Påstanden benyttes vidt og bredt til at afvise og afspore enhver seriøs debat om årsagen til global opvarmning og klimaforandringer, men er påstanden om 97 % konsensus 100 % forkert.

Den 23. oktober 2019 genfremsendte [Klager] sit genmæle til Berlingske, der - igen - afslog af bringe det.

[Klager] har anført, at årsagen til han genfremsendte genmælet, var, at han ønskede at være fair og give Berlingske endnu en chance til at bringe hans genmæle, inden han – som han havde gjort klart – ville klage til Pressenævnet.

Berlingske skriver med henvisning til Pressenævnets vejledning, at man *”ikke [har] krav på genmæle over for artiklens eller udsendelsens vurderinger eller meningstilkendegivelser”*.

I denne sag er der ikke tale om meningstilkendegivelser, men om et helt centralt naturvidenskabeligt emne, hvor det er viden om fakta, som er afgørende, og her er det [Klager]s pligt som forsker at gøre skatteborgerne opmærksomme på, at tvivlen er ”forskningens adelsmærke”, og at virkeligheden ser anderledes ud, end den bliver fremlagt.

Både [Person 3] og [Person 4] stiller ikke blot spørgsmålstejn ved [Klager]s troværdighed som forsker og formidler. [Person 3] benytter udtryk som ”vildledende”, ”misvisende”, ”direkte usandheder” og ”helt hen i vejret”, og [Person 4] mener, at [Klager] mangler fakta. Her bør enhver redaktør naturligvis forvente, at der kommer et svar på tiltale – eller et genmæle om man vil – som bør bringes, ellers skulle redaktøren ikke have bragt [Person 3]s og [Person 4]s kronikker, der rummer injurierende bemærkninger og et angreb på [Klager]s faglige integritet.

2.2 Berlingskes synspunkter

Berlingske har indledningsvis anført, at klimadebatten er åbenlyst væsentlig og derfor et vigtigt satsningsområde for Berlingskes debatredaktion, og at Berlingske bestræber sig på at bringe mange forskellige holdninger frem og også få dem underbygget af dokumentation, så de kan bidrage til saglig oplysning af samfundsdebatten. Ekstremt mange vil gerne deltage i debatten, og derfor må Berlingske prioritere og sige nej til selv ganske kvalificerede indlæg.

Klimadebatten handler ikke kun om værdier og holdninger - men også om fakta og videnskabelig metode. Den debat prioriterer Berlingske også, men også her vil der naturligvis være grænser for, hvor meget Berlingske kan og vil bringe.

Berlingske har redegjort for forløbet i forbindelse med de debatindlæg, der har ført til en klage fra [Klager]:

”5. september:

Berlingske bringer kronikken [“Alle har ret til deres egen holdning, ikke til deres egen fakta”](#), hvor [Person 3], cand.scient.pol., kritiserer flere danske medier for at “give spalteplass til den lille minoritet af personer med en videnskabelig baggrund, som modsiger klimaforskningen.” Dette, mener [Person 3], kan føre til misinformation. Kronikken var igennem et indgående tjek af fakta og påstande, før den blev antaget, da den indeholder stærk faglig kritik af navngivne forskere; herunder [Klager] - som bliver kritiseret på ét enkelt punkt: at have skrevet i en [kronik i Børsen 15. Maj](#), at “den globale middeltemperatur ikke er steget de seneste mange år”.

8. september

Berlingskes debatredaktion modtager et debatindlæg fra [Klager], der ønsker at svare på den kritik, der blev rejst af ham i [Person 3]s kronik. Vi vil her gøre opmærksom på, at [Klager] ikke kræver genmæle, men alene fremsender et debatindlæg ad den normale kanal for debatindlæg (debatredaktionens e-mail), hvor han skriver stilet til debatredaktøren:

“Kære Debatredaktør [Debatredaktøren]. Vedhæftet mit Svar på tiltale i anledning af [Person 3]s omtale af mig i hans kronik 5. september i Berlingeren. [Person 3]s kronik kræver, at mit svar er noget længere end debatindlæg flest.”

Herefter indleder debatredaktøren en korrespondance med [Klager] for at 1) få hans svar til at forholde sig mere konkret til rejste kritik og 2) gøre det kortere.

12. september

Efter at [Klager] har fremsendt en ny version, vender Berlingskes debatredaktør, [Debatredaktøren], tilbage med forslag til en endelig, redigeret version. [Klager] kvitterer med ordene: “Kære [Debatredaktøren]. Tak for din opfølgning og tak for din indsats.”

20. september

På samme tidspunkt, kl. 11:00, publicerer Berlingske tre debatindlæg, som følger op på [Person 3]s oprindelige kronik af 5. september. Berlingske debatredaktion har besluttet at offentliggøre dem på samme tid for at skabe sammenhæng i debatten og gøre det lettere for læserne at kunne forholde sig til forskellige vinkler på samme overordnede diskussion om videnskabelig validitet på samme tid. De tre indlæg publiceres online her og dagen efter over to opslag i Berlingskes lørdagstillæg Opinion. Der er tale om følgende indlæg:

- [Klager], professor emeritus, dr.scient., [Instituttet], Københavns Universitet: [“\[Person 3\] er offer for selvcensur og indoktrinering”](#) - som er den endelige version af det indlæg, [Klager] fremsendte 8. september.
- [Person 1], fhv. statsgeolog og fhv. direktør for Forskningsstyrelsen: [“Min ytringsfrihed bliver ofret på klimaets alter”](#). [Person 1] var også blevet kritiseret i [Person 3]s kronik for at fremføre udokumenterede påstande. I sit indlæg i Berlingske advarer [Person 1] mod “klima-alarmisme” og fremfører en kritik af, at stigningen i havenes vandstand overdrives.

- [Person 4], professor i klimaforandringer og direktør for Nansen Centeret, Bergen: [“To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande”](#). Her fremfører [Person 4], at [Klager] og [Person 1] ikke har en “åben” og “objektiv” tilgang til data, så de udvælger enkelte data og tidsserier efter forgodtbefindende.

Samlet giver de tre opfølgende debatartikler en sammenhængende uddybning af den debat, som blev indledt med kronikken fra [Person 3] 5. september. Redaktionen har fået alle deltagende debattører til at fremlægge links, artikler og statistik til støtte for deres argumentation. Med alle debattører har der også være en proces med omskrivninger, forkortelse og redigering af artiklerne.

22. september

[Klager] sender et forslag til endnu et debatindlæg for at svare på den kritik, der blev fremført af [Person 4] 20. september. Heller ikke her skriver [Klager] noget om, at han skulle ønske et “genmæle”.

25. september

Berlingskes debatredaktion svarer nej tak til at bringe [Klager]s debatindlæg af 22. september med den begrundelse, at argumenterne kører i ring, og at Berlingske også har andre emner at prioritere. Vurderingen er udtryk for, at vi allerede er kommet langt omkring i den debat om videnskabelighed, som føres i dette tilfælde, og at [Klager]s forslag til indlæg af 22. september ikke indeholder afgørende nye argumenter.

23. oktober

Berlingske modtager en mail fra [Klager] med krav om “genmæle”, fordi han først nu er blevet opmærksom på, at hans indlæg “først blev bragt i Berlingske den 20. september 2019 og “iblandet kommentarer fra [Person 4]”. Den tekst, som [Klager] fremsender 23. oktober, har samme ordlyd som den tekst, han sendte 22. september.

25. oktober

Berlingskes debatredaktion svarer [Klager] således:

”Kære [Klager]

Jeg forstår ikke helt din mail her. Så vidt jeg kan se, sendte du allerede 22. september samme tekst til os som et svar til [Person 4]s indlæg, og jeg svarede dig 25. september med et afslag, fordi jeg syntes, at argumenterne kørte i ring, og vi skulle prioritere andre emner. Samme holdning har jeg nu. Derfor undrer det mig, at du virker overrasket over, at vi også har bragt noget fra [Person 4]. Du har jo selv reageret på hans tekst for en måned siden.

Hvornår vi bringer debatindlæg er en redaktionel beslutning, og vi valgte i forbindelse med dit seneste indlæg at bringe det på samme tid med indlæg fra [Person 1],

som deler flere af dine anskuelser, og [Person 4], som er kritisk over jer begge. Tingene var tydeligt samlet med krydsreferencer både online og på print, og vi besluttede at gøre det sådan, fordi det er den bedste service over for vores læsere, at de kan få forskellige synsvinkler på samme debat på samme tid. Dermed bliver der bedre mulighed for at følge de forskellige argumenter.

Det håber jeg, at du også kan se en værdi i.

Jeg vil også tilføje, at det debatindlæg, vi har bragt fra dig, ikke er et genmæle i pressejuridisk forstand. Det er et helt klassisk debatindlæg, som svarer på et tidligere debatindlæg.

Med venlig hilsen

[Debatredaktøren]

Senere samme sag følges op med yderligere en mail fra Berlingske til [Klager] for at henlede hans opmærksomhed på Pressenævnets vejledning om genmæle.

PS. Her finder du vejledning mht. reglerne om genmæle: <https://www.pressenaevnet.dk/vejledning-om-genmaele/>

Som det fremgår, vil heller ikke dit svar på [Person 4]s kronik falde ind under definitionen af et genmæle. Der er igen tale om et klassisk debatindlæg. Derfor vil jeg for god ordens skyld formelt meddele, at jeg ikke mener, at et egentligt genmæle kan komme på tale her. Vi har bragt debatartikler, hvor en diskussion om forskning udspiller sig, og den slags debat falder klart inden for det holdningsmæssige rum, der ikke kan gøres til genstand for genmæler.

Med venlig hilsen

[Debatredaktøren]””

- Artiklen ”[Person 3] er offer for selvcensur og indoktrinering”

God presseskik

Redigeringsret

I sin klage til Pressenævnet har [Klager] (præcisering af 13. november) anført følgende: *”Min klage til punkt 1: For det første er det ikke debatredaktørens opgave at afgøre, om mit genmæle er ”vilde og udokumenterede påstande”. For det andet er det ikke rimeligt, at indføre [Person 4]s kommentarer i mit genmæle, specielt ikke i betragtning af, at Berlingske dagen efter bragte en kronik af selv samme [Person 4]. Og Berlingske gav mig ikke mulighed for at komme til genmæle overfor [Person 4]s kommentarer.”*

Berlingske har hertil anført følgende:

”Den manchete, som [Klager] citerer fra er ikke udtryk for debatredaktørens holdning. Der er tale om en reference til [Person 3]s kronik af 5. september 2019, hvor der blev rejst kritik af udokumenterede påstande med udtryk som *”vildledende”*, *”misvisende”*, *”direkte usande”* og *”helt henne i skoven”*. Den kritik var [Klager] ikke tilfreds med, og det var derfor et nøgternt referat af debatten at anføre dette som manchete til hans svar.

Der er på ingen måde “indføjjet” kommentarer fra [Person 4] i [Klager]s debatindlæg. Der er alene indføjjet temperatur-statistik fra DMI og Nasa, som er centrale for debatten, da det er disse data, forskere verden over anvender og diskuterer.”

Det er ganske enkelt forkert, når [Klager] bliver ved med at påstå, at et indlæg fra [Person 4] er blevet ”blandet” ind i hans svar. Der er tale om, at Berlingske på samme dag bragte tre forskellige debatindlæg om samme emne. Et indlæg fra [Person 1], som støttede [Klager], og et indlæg fra [Person 4], som var kritisk. [Klager] kan ikke som debattør forvente at kunne bestemme, om et medie bringer andre synspunkter end hans egne, eller hvornår. Det ville svare til, at en kilde ville kontrollere, om et medie måtte interviewe andre kilder om en bestemt sag. Det ville ethvert uafhængigt medie naturligvis modsætte sig, og Berlingske kan heller ikke i dette tilfælde lade [Klager] bestemme, hvem der kommer til orde på vores debatsider.

[Klager]s ønsker om kontrol med det redaktionelle indhold af Berlingske er ekstreme. [Klager] ønsker at bestemme, hvilke grafer Berlingske bringer i forbindelse med debatter om klima, og han argumenterer her for indgreb i mediets redigeringsret, som naturligvis ikke kan imødekommes. Det er og bliver mediet, som må vurdere, om det er relevant for formidlingen på et bestemt område at bringe bestemte fakta. Her er der bragt temperaturdata fra NASA og DMI - to anerkendte kilder, som har leveret grundmateriale til IPCC-rapporter, et utal af videnskabelige artikler og rapporter fra NGOer og regeringer. De data er naturligvis relevante for en debat om global opvarmning, og det ville få uoverskuelige konsekvenser for mulighederne for at føre en saglig samfundsdebat, hvis enkeltstående debattører skulle kunne få adgang til at forhindre medier i at oplyse om så elementære og centrale forhold.

[Klager] blander i sine bemærkninger til Pressenævnet egne misforståelser om mediejoura med en stribe holdningsprægede udsagn om den generelle klimadebat, som er sagen uvedkommende. Berlingskes har anført, at Berlingske skal have mulighed for fortsat at understøtte en alsidig og seriøs debat om klima, og det forudsætter, at Berlingske som medie kan bevare retten til at træffe selvstændige prioriteringer.

Afvisning af anmodning om genmæle af henholdsvis 22. september og 23. oktober 2019

Det er essentielt for medier at kunne skelne mellem en mangfoldig debat og formelle krav om genmæle. Et genmæle skal vedrøre konkrete, forkerte oplysninger, som er blevet bragt om én. Der skal være tale om oplysninger af faktisk karakter og altså ikke om subjektive vurderinger. Berlingske har henvist til Pressenævnets vejledning om genmæle, hvoraf det blandt andet fremgår, at man “ikke [har] krav på genmæle over for artiklens eller udsendelsens vurderinger eller meningstilkendegivelser”.

Berlingske afviste 25. oktober 2019 at bringe en tekst fremsendt af [Klager], som han ønskede bragt som genmæle. Afslaget er i fuld overensstemmelse med reglerne om god presseskik, fordi det ikke er godtgjort, at Berlingske har bragt forkerte oplysninger om [Klager]. Der er alene bragt en faglig kritik af [Klager]s måde at argumentere på, hvorfor der slet ikke er grundlag for at kræve et genmæle. Den tekst, [Klager] fremsendte som forslag til genmæle,

var meget langt fra de formkrav, som gælder for et genmæle. Et genmæle skal være begrænset til faktiske oplysninger, og det må ikke indeholde vurderinger eller kommentarer. Den af [Klager]s fremsendte tekst var indholdsmæssigt at regne som et klassisk debatindlæg, hvor [Klager] over godt 4.000 anslag inklusiv mellemrum argumenterede for sin sag og fældede værdidomme over modparten, der blandt andet blev kritiseret for "ensidighed" og "arrogance".

[Klager] har anført følgende: "Min klage til punkt 2: [Person 4]s kronik sætter i den grad spørgsmålstejn ved min troværdighed. Det er derfor efter min mening ikke god presseskik, når debatredaktøren afviser at bringe mit genmæle. Der er her ikke tale om f.eks. to politikere, der har forskellig holdning til en sag, men det drejer sig om et naturvidenskabeligt emne, hvor det er fakta og viden, der er afgørende, men som debatredaktøren hindrer mig i at komme frem med."

Hertil har Berlingske anført, at: *"Klager er heller ikke her i stand til at pege på faktiske, forkerte oplysninger, som Berlingske måtte have bragt."*

Afslutningsvis har Berlingske anført, at Berlingske hylder den åbne og skarpe debat på Berlingske. Derfor er det også en del af Berlingskes - og af et ethvert seriøst medies - ansvar at vælge stof fra. Dette arbejde ville reelt være umuligt at udføre, hvis utilfredse debattører kunne tiltvinge sig adgang til mediernes debatspalter under påberåbelse af reglerne om genmæle. Det har aldrig været meningen med reglerne om genmæle, at de skulle kunne bruges til at få tvangsbragt lange indlæg med klart opinionspræg.

I den offentlige debat om klima og klimaforskning er der brug for seriøse medier, som både vil forlange dokumentation af skribenterne og iscenesætte de ofte tekniske diskussioner på en måde, der er til at forstå for læserne. Det har Berlingske bestræbt sig på i dette tilfælde ved at lade fire debattører, der repræsenterer to forskellige skoler inden for klimadebatten komme til orde. Det er sket med balance, så to debattører fra hver skole var repræsenteret, og publiceringen af tre af indlæggene på samme tid sikrede optimale betingelser for at skabe kontekst og forståelse. Der er derfor intet at udsætte på Berlingskes fremgangsmåde.

Enhver samfundsdebattør, som ytrer sig, må være indstillet på at møde kritik. Her har [Klager] fået lejlighed til at fremsætte nogle af sine pointer, men Berlingske kan ikke forpligtes til at lade ham blive ved med at publicere på vores platforme.

Det kan være fristende for enhver debattør at blive ved med at sende debatindlæg ind for at få "det sidste ord" i en debat, men af både principielle og praktiske årsager må Berlingske holde fast i, at det faktisk er det publicerende medie, som har "det sidste ord" - forstået på den måde, at et medie selv må afgøre, hvornår en debat er dækket tilstrækkeligt.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Jørn Mikkelsen, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Pressenævnet bemærker indledningsvist, at nævnet ikke har mulighed for at tage stilling til forskningsfaglige og forskningsetiske spørgsmål.

Pressenævnet bemærker desuden, at spørgsmålet om, hvorvidt forhold er injurierende (efter straffeloven), hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence. Nævnet har alene kompetence til at tage stilling til, hvorvidt der er tale om krænkende oplysninger efter de vejledende regler om god presseskik. Det følger derudover af medieansvarslovens § 34, at ”massemediernes indhold og handlemåde” skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det er således mediet og ikke den enkelte journalist, som er part i Pressenævnets sag.

- Artiklen ”[Person 3] er offer for selvrensensur og indoktrinering”

God presseskik

Redigeringsret

[Klager] har klaget over, at Berlingske har redigeret i hans debatindlæg, således det ikke fremstår alene med hans formuleringer.

Redaktøren er i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at afvise at omtale forhold, der for en af parterne forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

Et massemedie har således som led i den redaktionelle proces ret til på egen hånd at forkorte og redigere i manuskripter til læserbreve og debatindlæg, såfremt skribentens opfattelse efter foretagne forkortelser og redigering fremstår som uforvansket.

Det er ubestridt, at [Klager] den 8. september 2019 rettede henvendelse til Berlingskes debatredaktør og fremsendte et ”svar på tiltale”, hvortil han blandt andet anførte, at hans ”svar er noget længere end debatindlæg flest”.

Som sagen er oplyst for Pressenævnet, lægger nævnet til grund, at [Klager] var i dialog med Berlingske i forhold til redigering af hans indlæg, og at [Klager] den 12. september 2019 indsendte et redigeret indlæg til Berlingske, hvilket blev bragt af Berlingske som et debatindlæg den 20. september 2019 under titlen *”[Person 3] er offer for selvrensensur og indoktrinering”*

Pressenævnet finder på den baggrund ikke anledning til at udtale kritik af Berlingske for at have bragt [Klager]s indlæg som et debatindlæg i redigeret form og med redaktionelle bemærkninger.

Afvisning af anmodning om genmæle af henholdsvis 22. september og 23. oktober 2019

[Klager] har klaget over, at Berlingske har afvist at bringe hans genmæletekst.

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

[Klager] har oplyst, han den 22. september 2019 anmodede om genmæle, hvoraf fremgik følgende:

”Mit genmæle til [Person 4]s kronik. 22. september 2019

Kære [Debatredaktøren]. Hermed mit svar på [Person 4]s kronik 21. september, hvori [Person 1] og jeg er forsøgt ”hængt ud”. Den vedhæftede figur er helt afgørende som dokumentation. Tvivlen er forskningens adelsmærke – også i klimadebatten. I en kronik i Berlingske den 21. september 2019 med titlen To klimativlere, som ikke er i stand til at levere bevis for deres påstande mener [Person 4] ([Person 4]) åbenbart, at det er umoralsk at tvivle på IPCCs påstande – og nævner i den sammenhæng [Person 1] og undertegnede. Men [Person 4] glemmer, at tvivlen netop er forskningens adelsmærke, som kan lede forskningen på rette spor, mens antiskepticisme er pseudovidenskab og udfordrer demokrati og ytringsfrihed. [Person 4] glemmer nemlig at minde læserne om, at allerede i 1992 underskrev 154 regeringer Rio-deklarationen, som på et spinkelt grundlag fastslog, at CO₂ er den store synder, og at alle andre synspunkter blev fejet af bordet og fortsat er ubekvemme for IPCC. Dermed afviste IPCC fysiske lovmæssigheder, som internationale atmosfærefysikere peger på er helt afgørende elementer i det komplekse klimasystem. Tænk, hvis man behandle kræftforskningen med samme ensidighed og arrogance. Der er derfor god grund til, at mange forholder sig tvivlende til IPCCs og mediernes dommedagsprofetier. I The Global Warming Petition Project har 31.478 amerikanske forskere skrevet under på, ”at der ikke er noget overbevisende videnskabeligt belæg for at menneskets udledning af CO₂ eller andre drivhusgasser allerede forårsager eller i en overskuelig fremtid vil forårsage en katastrofal opvarmning af Jordens atmosfære og dermed forstyrre Jordens klima”. Et tilsvarende projekt er sat i værk i Europa. [Person 4] mener det er forkert, når jeg hævder, at den globale opvarmning er gået i stå. I IPCCs femte hovedrapport AR5 fra 2013 (side 37) erkendte klimapanelet selv, at den langvarige pause i den globale opvarmning i begyndelsen af dette århundrede var en realitet, og i 2014 erkendte både NASA og NOAA det samme, men man manglede en plausibel forklaring. For under den pågældende pause udledtes fortsat store mængder CO₂, og det i et omfang, der svarer til en tredjedel af den samlede udledning siden begyndelsen af den industrielle periode. Men så dukkede [Person 5]s ”pausenægter”-artikel i tidsskriftet Science meget passende op umiddelbart forud for Paris-klimakonferencen i 2015. Søndag den 5. februar 2017 kom det så frem, at [Person 5]s artikel er baseret på fejlagtige data og er hastet igennem publiceringsprocessen. Den påståede temperaturstigning i [Person 5]s ”pause-nægter”-artikel fremkom ved at pålidelige ARGO-data fra 3000 bøjer, der flyder rundt i verdenshavet, blev justeret op til de upålidelige data fra skibes kølevand, så den globale opvarmning overdri-

ves markant. Desuden havde [Person 5] ignoreret NOAAs egne videnskabelige retningslinjer og krav til kvalitetssikring og publicering. Dette er nu erkendt i NOAAs ledelse, fortæller den tidligere klimaforsker i NOAA [Person 6], som afslørede historien bag ”pausenægter”-artiklen i et interview i The Daily Mail. Men skaden var sket – ”pausenægter”-artiklen gav Paris-klimakonferencen et videnskabeligt alibi for vidtgående politiske beslutninger. [Person 4] glemmer også at fortælle læserne, at der foregår omfattende såkaldte administrative justeringer af temperaturserier fra de forskellige klimastationer på kloden. Nogle af disse er velbegrundede, mens andre virker direkte tendentiøse. Af ét blandt mange skal her nævnes Rutherglen-vejrstationen i Australien, hvor rå-data for årets minimumstemperaturer viser en afkøling på 0,350C på 100 år (1913-2013), men efter en gennemgribende justering i stedet viser en opvarmning på 1,730C (The Australien Bureau of Meteorology – netside). Kan man på det grundlag overhovedet beregne en global temperatur – og giver det mening? Et panel af klimaforskere skal i projektet The International Temperature Data Review Projekt kritisk gennemgå og vurdere eksisterende serier af originale temperaturdata for at finde et svar. [Person 4] forholder sig tvivlende overfor min ”påstand” om, at temperaturen heller ikke er steget i Danmark i dette århundrede. Som hans tidligere lærer ved Københavns Universitet vil jeg foreslå, at vi lader læserne afgøre den sag på basis af denne figur – og lade den sunde fornuft råde. Søjlerne viser den månedlige temperatursvælgelse fra månedsmidlet for de seneste 30 år (1989-2018) i Danmark for perioden 2000-2018. Den sorte kurve viser 12-måneders glidende gennemsnit. Datakilde: Danmarks Meteorologiske Institut DMI.

[Klager], Professor emeritus, dr. scient.

[Instituttet] Københavns Universitet”

Berlingske har oplyst, at debatredaktionen opfattede [Klager]s henvendelse af 22. september 2019 som et debatindlæg, som de afviste blandt andet med henvisning til, at argumenterne kørte i ring, hvorfor de ikke ønskede at prioritere indlægget.

Som sagen er oplyst for Pressenævnet, lægger nævnet til grund, at [Klager] i sin henvendelse til Berlingske af 22. september 2019 ikke gjorde det klart, at der var tale om et genmæle og ikke et debatindlæg. Ved mail af 23. oktober 2019 præciserede [Klager] over for Berlingske, at der var tale om et genmæle.

Pressenævnet finder, at [Klager]s genmæletekst i det væsentlige indeholder vurderinger og kommentarer til de af Berlingske offentliggjorte oplysninger, og at teksten ikke er begrænset til de nødvendige faktiske oplysninger. Allerede derfor finder nævnet, at Berlingske var berettiget til at afvise at bringe teksten som et genmæle efter medieansvarslovens regler. [Klager] er herefter ikke berettiget til at få bragt genmælet.